

واکاوی و تحلیل نقش هزاره ها در ساختار سیاسی حکومت حامد کرزی

□ عبدالقیوم آیتی *

چکیده

پس از شکست گروه طالبان، به وسیله نیروهای بین المللی ناتو و همپیمانانشان، انتظارات هزاره ها از حکومت پساتالبان این بود که در ساختار سیاسی حضور حداکثری داشته باشند و یا براساس توافقات کنفرانس بن که اقوام براساس جمعیت و نفوذی شان در ساختار سیاسی حاکمیت مشارکت داده شوند. اما پس از تشکیل حکومت موقت، انتقالی و جمهوری اسلامی، عده ی بسیار اندک از شخصیت های هزاره در ساختار حکومت افغانستان قرار گرفتند. هرچند با حمایت قدرت های منطقه ای فضای بازی سیاسی تاحدودی ایجاد شده بود و باتوجه به این فضا، هرگز فرصت عرض اندام هزاره ها در ساختار سیاسی فراهم نگردید و معاهدات کنفرانس بن، صرفاً روی گاغذ ماند و جنبه عملی پیدا نکرد.

کرزی در مقام سکانداری افغانستان نوین، از نظر تعامل با هزاره ها در سلسله حاکمان پیشین قرار گرفت و حداقل سهم مشارکت هزاره ها در ساختارسیاسی و تصمیم گیری های کلان کشور را نیز، فراهم نکرد.

کلیدواژه ها: نقش، هزاره، ساختارسیاسی، حامد کرزی، مشارکت هزاره ها.

مقدمه

در آغاز این فصل، به بررسی تحولات در دوره حکومت حامد کرزی پرداخته می‌شود؛ چگونگی رفتار حکومت با هزاره‌ها، میزان مشارکت آن‌ها در ساختار سیاسی این دوره، فرصت‌ها و تهدیدهای فراروی هزاره‌ها و نیز، فرصت‌ها و چالش‌های فراروی حکومت کرزی، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در این بخش به تأثیر هزاره‌ها در ساختار سیاسی دولت حامد کرزی، چگونگی شکل‌گیری دولت کرزی نقش هزاره‌ها در دولت کرزی و سرانجام انتظارات مردم و رهبران هزاره از رئیس‌جمهوری اسلامی افغانستان، مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد:

الف) تشکیل دولت حامد کرزی

پس از حادثه تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ جورج بوش اعلام کرد که باید ریشه تروریسم در افغانستان نابود کرد. پس از این حادثه اعضای اروپایی ناتو به اتفاق ایالات متحده آمریکا، اقدام به بمباران شدید پایگاه‌های طالبان در کوه‌های افغانستان کردند، اما حتی پس از فتح کابل در ۱۳ نوامبر ۲۰۰۱ اثری از ملا محمد عمر و اسامه بن لادن پیدا نکردند.

۲. سیاست حکومت حامد کرزی در برابر هزاره‌ها

حامد کرزی رئیس حکومت جمهوری، درباره مشارکت ملی تنها شعار می‌داد، ولی در عمل تحصیل‌کردگان مردم را از بخش‌های گوناگون ادارات دولتی مسامحه کرده و یا به بهانه‌های مختلف مورد بی‌مهری قرار می‌داد. عدم حضور افراد شایسته هزاره در مؤسسات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی ایجاد ذهنیت تبعیض‌آمیز علیه مردم هزاره را فراهم کرد.

بی‌توجهی دولت به مسائل بسیار مهم کشور از جمله مسئله سرشماری جمعیت (نفوس) است، از چندین دهه اخیر به این سو، هیچ سرشماری دقیق و قابل اعتماد در افغانستان از طریق منابع رسمی داخلی و مؤسسات جهانی صورت نگرفته است. افغانستان سرزمین گروه‌های قومی است؛ زیرا، هیچ‌یک از اقوام و ملیت‌ها به تنهایی نمی‌توانند، اکثریت داشته باشند.

بر اساس آمار سازمان ملل که آماری دقیق از اقوام نشان نمی‌دهد و مبنای مشارکت اقوام در کنفرانس بن قرار گرفته است، میزان نفوس افغانستان با تفکیک واحدهای قومی به‌موجب این آمار: پشتون‌ها ۳۳ درصد، تاجیک‌ها ۲۴ درصد، هزاره‌ها ۲۰ درصد، ازبک ۸ درصد و بقیه اقوام ۱۳ درصد محاسبه شده است. در حالی که آمار واقعی هزاره‌ها از نظر تعداد نفوس و کمیت اجتماعی در کشور بیشتر از پشتون‌ها نباشند کمتر نیستند و باید طبق همین آمار با هزاره‌ها تعامل می‌شد. حداقل ۲۰ درصد سهم و فرصت مشارکت داده می‌شد و براساس در توافق‌نامه کنفرانس «بن»؛ نیز، عمل می‌شد. روشنفکران و رجال سیاسی هزاره به‌خوبی می‌دانند که حضور سیاسی آن‌ها در ساختار و ترکیب دولت‌های متعدد چند قرن اخیر به‌ویژه در دولت‌های معاصر و فعلی نظر به جهت تناسب جمعیت آن‌ها خیلی ناچیز بوده، حتی در برخی از ادارات دولتی نمی‌توان با درصد شمارش کرد. (نبی‌زاده، بی‌تا)

مشارکت سیاسی جامعه هزاره در ساختار قدرت، بدون پشتوانه تشکیلات ملی، سیاسی، همبستگی و تفاهم میسر نمی‌گردد، به‌ویژه در افغانستان که سال‌ها با شیوه‌های خشن استبدادی اداره گردیده و هم‌اکنون نیز به شیوه دیگر و در سیمای زیبای امتیازخواهی و انحصارگرایی به حیات خود ادامه می‌دهد. در حکومت کرزی، تلاش شده است که از مشارکت همه‌جانبه هزاره‌ها در ساختار سیاسی و اجتماعی کشور خودداری شود، همه فداکاری‌های دوره جهاد و مقاومت هزاره‌ها را نادیده بگیرند، باوجود آنکه شعارهای بازسازی و دموکراسی - ایجاد جامعه مدنی داده شده، ولی متأسفانه این حکومت در زمینه بازسازی ولایات بامیان - دایکنندی و دیگر مناطق هزاره‌نشین ولایات غور - وردک - غزنی و پروان هیچ‌گونه گام مثبتی را برنداشته است. همچنین در باب حضور متخصصان مردم هزاره در وزارت‌های مهم و کلیدی کابینه در سطح وزیر و معاون وزیر - رؤسا و مسئولان شعبات وزارت‌های - دفاع، امور خارجه و سفارت‌خانه‌ها - مانند رژیم‌های گذشته، بر روی جامعه هزاره همچنان بسته است، با تقرر چند وزیر در دوره اول ریاست جمهوری کرزی و تعیین معاون دوم رئیس‌جمهور آن‌هم به صورت تشریفاتی و فرمایشی، عدم تنفیذ قدرت اجرائی در ساختار حکومت، اختصاص ندادن سهم لازم و متناسب بر محور نفوس و جمعیت، همه موارد فوق بیانگر این مطلب است که هنوز برای شهروند شدن هزاره‌ها در کشور

راه درازی در پیش رو قرار دارد. استبداد خشن قبیله‌ای چهره کریه خویش را با سرسختی مانند گذشته به مردم هزاره نشان می‌دهد. (همان) چنانچه حکومت، خواهان مشارکت ملی در همه زمینه‌های اداری، سیاسی و اجتماعی کشور باشد، از استخدام هزاره‌ها، در وزارت امور خارجه، وزارت دفاع، نمایندگی‌های خارج از کشور و در بخش‌های مختلف، از نیروهای هزاره باید گزینش می‌شد تا سهمی را که سازمان‌های بین‌المللی برای اقوام افغانستان مشخص ساخته‌اند به آن دستیابند.

۳. مشارکت هزاره‌ها در ساختار حکومت کوزی

پس از شکست طالبان در ۱۳۸۰ه. ش سران احزاب جهادی افغانستان و بقایای رژیم‌های گذشته در بن گرد هم آمدند و دولت موقت را بنیانگذاری کردند و در چند سال گذشته دو بار لویه جرگه متشکل از نمایندگان اقوام گوناگون تشکیل شده؛ لویه جرگه اول اعضای دولت انتقالی را تعیین و لویه جرگه دوم قانون اساسی جدید را به تصویب رساند، (بیش از چهار بار انتخابات صورت گرفت که دو انتخابات ریاست جمهوری و دو انتخابات ولسی جرگه و شورای ولایتی) در دولت موقت و دولت انتقالی اگرچه حضور اقوام به‌طور کامل عادلانه نبوده است، اما نسبت به گذشته تفاوت چشم‌گیری در توزیع قدرت به چشم می‌خورد و حکومت تقریباً از انحصار یک قوم بیرون شده بود، هزاره‌ها اسماً یا حقیقتاً غیر از ریاست کمیسیون مستقل حقوق بشر، در یک دوره، شش وزارتخانه و یک معاونت ریاست دولت را در اختیار داشتند، در قانون اساسی جدید مصوب سال ۱۳۸۰ نیز منع قانونی برای راهیابی هزاره‌ها در بالاترین سطوح قدرت و حکومت وجود نداشت؛ اما در گزینش رئیس‌جمهور، وزرا، معاونان، روسای قوه مقننه، قضائیه و دادگاه، شرط قومی و مذهبی گذاشته نشده بود، هرچند قومی رفتار می‌گردد، در همین شرایط ورق برگشته و سه بار افرادی از سوی رهبران هزاره به پارلمان برای اخذ رأی اعتماد معرفی شدند، ولی هیچ‌یک از این افراد نتوانستند رأی اعتماد بگیرند، در این دوره فقط چهار نفر به‌عنوان سرپرست وزارتخانه معرفی شدند، بعد از آن افرادی هزاره‌ها رسماً در کابینه دولت راه پیدا نکردند.

الف) مشارکت در کابینه حکومت (موقت، انتقالی و انتخابی)

۱. کابینه دولت موقت

کنفرانس بن در آلمان برگزار شد و برای انتخاب رهبری حکومت و نیز یک جدول زمانی را برای تصویب قانون اساسی جدید افغانستان ارائه کرد و همین طور جدول زمانی برای انتخاب، مدیر اجرایی و قانونگذاری توسط انتخابات دموکراتیک را در نظر گرفت.

نیروهای از احزاب مختلف افغانستان، براساس توافقنامه‌ای که در کنفرانس «بن» مصوب شده بود، حضور داشتند. براین اساس قرار شد که گروه‌های قومی کشور نسبت به اداره حکومت مشارکت کنند. طبق معاهده بن، عده‌ای از افراد سیاسی هزاره‌ها در ترکیب کابینه دولت موقت، در سمت و پست‌های دولتی حضور پیدا کردند. افرادی که در حکومت موقت سهم گرفتند و در برخی از سمت‌های دولتی راه یافتند به این شرح می‌باشند:

سمت و مسئولیت
محمد محقق (۳۸۲ - ۱۳۸۰) وزیر پلان (طرح و برنامه‌ریزی)، وی در دوره جهاد و مقاومت علیه کمونیسم و طالبان کارنامه درخشانی از خود به جا گذاشته است. او در مقام رئیس زون شمال حزب وحدت اسلامی افغانستان، وزیر امور داخله در دولت اسلامی (مجاهدین)، معاون رئیس جمهور و وزیر پلان در اداره موقت اجرای وظیفه نموده است.
سیماسمر (۱۳۸۲ - ۱۳۸۰) معاون دولت موقت؛ وزیر امور زنان، دکتر سیماسمر رئیس کمیسیون مستقل حقوقی بشر (۱۳۸۷ - ۱۳۸۳). او سیاست‌مدار، پزشک و فعال حقوق بشری اهل افغانستان است. او نخستین وزیر امور زنان افغانستان بود. وی مدت‌ها به عنوان رئیس کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان ایفای وظیفه کرده است و از سال ۲۰۰۵، به عنوان گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در مورد وضعیت حقوق بشر در <u>سودان</u> مسئولیت داشت. او تا کنون جایزه‌های بین‌المللی فراوانی دریافت کرده است.
سید مصطفی کاظمی (۱۳۸۴ - ۱۳۸۱) وزیر تجارت؛ او پس از سقوط طالبان از شرکت‌کنندگان رسمی و فعال کنفرانس بن در سال ۱۳۸۱ بود و با امضای توافق‌نامه بن، نقش ممتازتری را در عرصه

سیاسی و اجتماعی کشور به عهده داشت. کاظمی بر اساس این معاهده، در حکومت انتقالی و موقت در مقام وزیر تجارت تعیین گردید. پس از آن از نمایندگان مردم کابل در شورای ملی بود.

سید حسین انوری؛ (۱۳۸۱-۱۳۸۴) در مقام وزیر زراعت و مالداري، ایفای وظیفه نمود و پس از آن در مقام والی (استاندار) ولایت هرات در سال‌های (۱۳۸۹ - ۱۳۸۶) مشغول بود. در دوره شانزدهم پارلمان، در مقام نماینده مردم شهر کابل انتخاب شد.

لیست اعضای کابینه موقت (۱)

۲. کابینه دولت انتقالی

در کنفرانس بن در دسامبر ۲۰۰۱ تشکیل یک دولت موقت تصویب شد. در سال ۲۰۰۲ لویه جرگه برگزار گردید که براساس آن یک دولت انتقالی تعیین شد. این دولت انتقالی از سال ۲۰۰۲ تا انتخابات ۲۰۰۴ اداره افغانستان را بر عهده داشت.

حضور افراد و شخصیت‌های سیاسی هزاره که در دولت انتقالی راه یافتند عبارتند از:

نام و مشخصات و مسئولیت
محمد کریم خلیلی (۱۳۸۳-۱۳۸۹) معاون دوم رئیس جمهوری اسلامی افغانستان، از سال ۱۳۶۶ تا پیروزی مجاهدین به عنوان عضو و سخنگوی شورای ائتلاف اسلامی افغانستان ایفای نقش کرد. خلیلی در اولین کابینه مجاهدین به عنوان وزیر مالیه تعیین شد با تأسیس اداره موقت تا اولین انتخابات ریاست جمهوری اسلامی افغانستان در مقام معاون رئیس اداره موقت و رئیس دولت انتقالی اسلامی افغانستان ایفای وظیفه کرد. از ۱۷ قوس ۱۳۸۳ در سمت معاون دوم رئیس جمهوری اسلامی افغانستان معرفی شد و در دوره دوم انتخابات رئیس جمهوری اسلامی افغانستان نیز در مقام معاون دومی در ۲۹ عقرب ۱۳۸۸ منصوب گردید.
محمد محقق متصدی، زیر پلان و برنامه‌ریزی متصدی
مصطفی کاظمی، وزیر تجارت و بازرگانی متصدی
سید حسین انوری، وزیر زراعت، آبیاری و مالداري متصدی

سید محمد علی جاوید، وزارت ترانسپورت و هوانوردی ملکی، در دولت برهان‌الدین ربانی به پست‌های: وزارت پلان، سرپرست صدارت و صدراعظم افغانستان ایفای وظیفه کرد. در دوره حکومت کرزی در مقام وزیر مشاور، وزیر ترانسپورت و سپس سخنگوی جبهه تفاهم ملی ایفای نقش کرده است، او رهبر حزب حرکت اسلامی افغانستان و نماینده مردم بلخ در پارلمان بوده است.

امیرشاه حسنیار (۱۳۸۳ - ۱۳۸۱) وزیر تحصیلات عالی، او از سال ۱۳۵۱-۱۳۷۱ در فاکولته زراعت پوهنتون کابل به عنوان استاد فعالیت کرد. و نیز از سال ۱۳۷۱ - ۱۳۷۵ به عنوان رئیس پوهنتون کابل ایفای وظیفه کرد. وی در دوره دولت انتقالی کرزی سمت وزارت تحصیلات عالی افغانستان را به عهده داشت. هشت جلد کتاب درسی برای محصلان پوهنتون و صدها مقاله تحقیقاتی از جمله آثار علمی ایشان است. مقالات بی شمار ایشان در موارد گوناگون از جمله پژوهش درباره زندگی و فرهنگ مردم هزاره-جات، اوضاع سیاسی، فرهنگی و غیره در جراید داخل و خارج کشور به نشر رسید. او در زمان جنگ، در پنجاب مسئول موسسه آکسفام بود که در هزاره‌جات کارهای مهمی را در بخش‌های زراعت و بازسازی انجام داد. حسنیار عضویت شورای علمی دانشگاه، شورای عالی حراست از نظام اسلامی افغانستان، عضویت شورای فرهنگی وزارت اطلاعات و فرهنگ را نیز دارا بود.

حبیبه سرابی، وزیر امور زنان، او (۱۳۸۰-۱۳۸۴) در دوره دولت موقت و انتقالی در مقام وزیر امور زنان ایفای نقش کرد. از سال (۱۳۸۴ - ۱۳۹۰) به‌عنوان والی و نخستین والی زن در تاریخ افغانستان انتخاب شده است.

لیست اعضای کابینه دولت انتقالی (۲)

۳. کابینه دولت انتخابی (۲۰۰۴-۲۰۰۹)

لیست زیر اعضای کابینه دولت کرزی در سال‌های ۲۰۰۴ تا ۲۰۰۹ می‌باشد. هزاره‌های که در کابینه دولت انتخابی دوره اول حامد کرزی حضور پیدا کردند.

محمد کریم خلیلی معاون دوم رئیس جمهوری اسلامی افغانستان، ۲۰۰۹ - ۲۰۰۴

استاد محمدرودانش (۱۳۸۸-۱۳۸۳)، وزیر عدلیه (دادگستری)، استاد دانش بین سال‌های

<p>۱۳۶۱ و ۱۳۸۰ مسئولیت مجلات گوناگون از جمله هفته‌نامه وحدت، مجله سراج، مجله صراط، مجله میثاق وحدت و مجله نگاه معاصر را به عهده داشت و ایشان دارای تألیفات و آثاری متعددی است. استاد دانش در لویه جرگه اضطراری اشتراک فعال داشته و در کمیسیون‌های تسوید و تدقیق قانون اساسی عضویت داشته است. استاد دانش در سال ۱۳۸۳ ه.ش مقام استاندار (والی) دایکندی منصوب شد و از ماه جدی (۱۳۸۸-۱۳۸۳) و در مقام وزیر عدلیه ایفای وظیفه کرد و پس از سال ۱۳۸۸ در مقام سرپرستی وزارت تحصیلات عالی ایفای نقش کرد.</p>
<p>امیرشاه حسنیار (۱۳۸۳ - ۱۳۸۱) وزیر تحصیلات عالی</p>
<p>عنایت‌الله قاسمی (۱۳۸۳-۱۳۸۴) وزیر پیشین هوانوردی و مشاور رئیس‌جمهور افغانستان، او در مقام یک وکیل در آمریکا فعالیت خود را آغاز کرد. در سال ۱۳۸۳ به‌عنوان مشاور حقوقی و بین‌المللی «حامد کرزی» رییس‌جمهور افغانستان انجام وظیفه کرد.</p>
<p>وزیر ترانسپورت (حمل و نقل) نعمت‌الله احسان جاوید (۱۳۸۷-۱۳۸۵)</p>
<p>حسن بانو غضنفر وزیر امور زنان</p>
<p>سهرابعلی صفری (۱۳۸۷-۱۳۸۴)؛ وزیر فواید عامه، در سال‌های ۱۹۶۱ - ۱۹۶۵ در دانشگاه انجنیری پوهنتون کابل و در سال ۱۹۷۷ - ۱۹۸۲ به کسب درجه دکترا از پولی تکنیک گدنسک - پولند نائل گردید. او به زبان‌های دری، پشتو، انگلیسی، پولندی و جرمنی آشنایی دارد.</p>
<p>ژنرال خدایداد (۱۳۸۷-۱۳۸۴) وزیر مبارزه با مواد مخدر، وی در سال‌های ۱۳۵۶ تا ۱۳۷۱ در صفوف اردوی ملی افغانستان قرار داشت و در پست‌های مهم نظامی ایفای وظیفه نمود و موفق به دریافت ۵۲ مدال گردید. ژنرال خدایداد در سال ۱۳۷۱ در اولین حکومت مجاهدین در پست وزیر امنیت ملی تعیین شد. او در سال ۱۳۸۴ در مقام معین وزارت مبارزه با مواد مخدر منصوب گردید و در سال ۱۳۸۶ سرپرست این وزارتخانه منصوب گردید. ژنرال خدایداد در سال ۱۳۸۷ در مقام وزیر مبارزه علیه مواد مخدر تعیین گردید و تا پایان حکومت کرزی در این پست ایفای وظیفه می‌کرد.</p>
<p>صدیقه بلخی (۱۳۸۴ - ۱۳۸۲) وزیر شهدا و معلولین، او در داخل کشور و هم در محیط مهاجرت در شغل معلمی و مدیریت جهت آگاهی بخشی به مهاجرین جهت مبارزه علیه ارتش تا بن دندان مسلح تجاوز شوروی با انتشار اعلامیه‌ها مصاحبه‌ها و برگزاری سیمینار اقدام می‌کرد، وی</p>

همچنان در زمینه ترویج علم و دانش برای مهاجرین افغان و نسل جوان و تحت پوشش قرار می‌داد و ایجاد اشتغال برای زنان و دختران بی‌سرپرست تلاش فراوان می‌کرد.

دیپلوم انجنیر محمد ابراهیم عادل، وزیر معادن و صنایع سالهای (۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸)، او در پست‌ها و سمت‌هایی ریاست زغال سنگ شمال، معدن، رئیس بخش صنایع و معادن افغانستان، رئیس بخش زمین‌شناسی و معاون اداری وزارت معادن و صنایع فعالیت داشته است.

کابینه انتخابی دوره اول کرزی (۳)

۴. کابینه دولت انتخابی (دوره دوم کرزی ۲۰۰۹ - ۲۰۱۴)

پس از پیروزی حامد کرزی در دور دوم انتخابات ریاست جمهوری، در بین ۲۳ نامزد در دسامبر ۲۰۰۹، ابتدا فقط ۷ نفر از اعضای کابینه توانستند از پارلمان رای اعتماد بگیرند. حامد کرزی در دومین لیست ۱۸ نفر را در ۹ ژانویه ۲۰۱۰ به پارلمان معرفی کرد که در این میان فقط ۷ نفر از اعضای پارلمان رای اعتماد گرفتند. در ژوئن ۲۰۱۰ پس از استعفای وزیر کشور حنیف اتمر. رئیس جمهور کرزی برای بار سوم ۷ نفر دیگر را به پارلمان معرفی کرد که از آن میان ۵ تن آنان از پارلمان رای اعتماد دریافت کردند. در بین ۲۵ وزارتخانه افغانستان ۶ وزارتخانه با سرپرست اداره می‌شد.

لیست زیر اعضای کابینه دولت افغانستان از سال ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۴ را نشان می‌دهد که عده-ای از هزاره‌ها که در ساختار کابینه دولت انتخابی در دوره دوم مشارکت کردند به شرح زیر است:

محمد کریم خلیلی، معاون دوم رئیس جمهوری اسلامی افغانستان (۲۰۰۹ - ۲۰۱۴) انتخاب

شده توسط رای دهندگان

سرور دانش وزیر عدلیه

غلام محمد ایلاقی؛ وزیر تجارت و صنایع

وی از چهره‌های جدیدی بود که برای تصدی وزارت تجارت و صنایع افغانستان در کابینه جدید معرفی شد. ایلاقی از دانشکده اقتصاد دانشگاه کابل لیسانس دارد. او در مدت دو سال، به عنوان مشاور ارشد وزارت تجارت و صنایع و رئیس عمومی اتاق‌های تجارت و صنایع افغانستان کار کرده است.

سلطان حسن حصاری، وزیر مسکن و شهرسازی (۲۰۱۰ - ۲۰۱۲) توسط پارلمان رد صلاحیت شد.

حسن عبدالمهی، وزیر مسکن و شهرسازی (۲۰۱۲ - ۲۰۱۴) او در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و علمی مانند تدریس در پوهنتون کابل، انتشار هفته نامه پوهنتون، فصلنامه مطالعات افغانستان و تأسیس موسسه توسعه افغانستان فعالیت کرد. وی پس از تحولات یازدهم سپتامبر، در پست‌های مسلکی و تخصصی دولتی چون: «معینیت رشد ظرفیت‌ها و انکشاف اداره» در وزارت احیاء و انکشاف دهات، طی سال‌های (۱۳۸۳ - ۱۳۸۶) «معینیت فنی و ساختمانی» در شاروالی کابل، طی سال‌های (۱۳۸۶ - ۱۳۸۷) «مشاور وزارت امور شهرسازی» طی سال‌های (۱۳۸۷ - ۱۳۸۸) و «سرپرست معینیت مالی - اداری» وزارت امور شهرسازی، طی سال‌های (۱۳۸۹ - ۱۳۹۰) در سال‌های (۱۳۹۰ - ۱۳۹۲) به حیث وزیر امور شهرسازی کار کرد.

داود علی نجفی، وزیر ترانسپورت و هوانوردی ملکی. وی به حیث داکتر در شفاخانه ملکی کوئته پاکستان، رئیس شفاخانه صحت برای مهاجرین افغان در شهر کوئته، رئیس منتخب انجمن استادان و معلمین مهاجرین در بلوچستان، رئیس مجتمع متخصصین افغان طرفدار حقوق بشر، کارمند امور سیاسی در دفتر یونما (UNAMA) و رئیس دارالانشای کمیسیون مستقل انتخابات در دومین انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی ایفای وظیفه کرده است. وی؛ به لسان‌های دری، پشتو، اردو و انگلیسی آشنایی دارد.

مبارز راشدی وزیر مبارزه با مواد مخدر. وی در سال ۱۳۸۶ به عنوان معین نشراتی وزارت اطلاعات و فرهنگ جمهوری اسلامی افغانستان منصوب گردید. وی در مدت هفت سال اجرای وظیفه در وزارت اطلاعات و فرهنگ کشور کار کرد. راشدی به اساس حکم ۵۰۴۷ مورخ

۱۳۹۲/۰۸/۰۸ مقام عالی ریاست جمهوری اسلامی افغانستان به عنوان سرپرست و به تاریخ هفتم عقرب همان سال از طرف پارلمان به عنوان وزیر مبارزه با مواد مخدر کشور انتخاب گردید.
حسن بانو غضنفر وزیر امور زنان
انجنیر محمد ابراهیم عادل، وزیر معادن و صنایع سالهای (۱۳۸۳ الی ۱۳۸۸)

جنرال مراد علی مراد، در سال ۲۰۰۳ پس از سقوط رژیم طالبان در افغانستان، بحیث پیژنوال وزارت دفاع افغانستان وظیفه اجرا کرده. بعد از طی چندسالی که در پیژنتون وزارت دفاع وظیفه داشت، بحیث معاون قول اردوی ولایت پکتیا در زون جنوب شرق افغانستان توظیف شد. بعد از مدت چندی، بحیث قومندان قول اردوی ۲۰۹ شاهین در شمال و شمال شرق افغانستان اجرای وظیفه کرد. در سال ۲۰۱۱ بحیث قومندان عمومی قوت‌های زمینی اردوی ملی افغانستان منصوب شد.
جان محمد اکبری (۱۳۸۶ - ۱۳۸۳) والی دایکندی
محمد شریف (۱۳۸۵ - ۱۳۸۱) معین وزارت زراعت و مالرداری
جنرال علی اکبر قاسمی (۱۳۸۳ - ۱۳۸۱) قوماندان فرقه ۱۴ غزنی
باز محمد جوهری (۱۳۸۲) معاون وزیر دفاع ملی
اسدالله سعادت (۱۳۸۷ - ۱۳۸۴) رئیس در اداره امور پارلمانی
صادق مدبر (۱۳۸۷ - ۱۳۸۳) رئیس اداره شورای وزیران. ج.ا.ا
سلطانعلی ارزگانی (۱۳۸۷ - ۱۳۸۵) والی دایکندی
غلام علی وحدت (۱۳۸۴) قوماندان امنیه ولایت بامیان
محمد ابراهیم اکبری (۱۳۸۵ - ۱۳۸۱) معاون والی بامیان
محمد امیر فولادی (۱۳۸۵ - ۱۳۸۴) مشاور والی بامیان
محمد عزیز بختیاری، تنها هزاره که عضو کمیسیون مستقل انتخابات (این کمیسیون نه عضو دارد).
نادر محسنی منشی و سخنگوی کمیسیون شکایات (این کمیسیون ۵ عضو دارد).

سید انور رحمتی والی سرپل و والی غور
محمد علییار والی پیشین بامیان
حبیبه سرابی از سال (۱۳۸۴ - ۱۳۹۰) به‌عنوان نخستین والی زن در تاریخ افغانستان انتخاب شده است.
حاجی ارزگانی (۱۳۸۹) والی دایکندی
دکتر محمد قاسم وفایی زاده، معین در اداره مستقل هوانوردی ملکی
محمد قاسم حیدری، معین در اداره ملی مبارزه با حوادث
مل پاسوال محمد نادر فهیمی، قومان امنیه در ولایات بامیان، جوزجان و معاون ولایت در بامیان، معاون قوماندنی زون ۲۰۲ ششماد وزارت امور داخله
سیدهاشمی، معین اداری و مالی وزارت عدلیه
سید سرور حیسنی، معین سواد حیاتی وزارت معارف
سید عارف مشهور به علاقه دار مشاور ارشد حقوقی حامدکرزی
غلام علی راسخ، معین اداری و مالی وزارت ترانسپورت و هوانوردی
غلام علی وحدت، معاون فرقه ۳۴، قوماندان فرقه ۳۴ و قوماندان امنیه بامیان، قوماندان قول اردوی قندهار، معین تامیناتی وزارت امور داخله و والی پیشین بامیان.
جنرال عبدالرزاق ایلخانی قوماندان امنیه در ولایات سمنگان، دایکندی و بامیان

لیست مقامات دولتی هزاره (۴)

انتظار از حکومت فعلی افغانستان این بود که دولت بتواند مشارکت ملی در ساختار سیاسی (شایسته‌ترین، متعهدترین نخبگان قومی) را به‌وجود آورد که براساس مطالبات مردم افغانستان باشد. ولی چنین فضایی هرگز به‌وجود نیامد، برای این‌که برنامه‌های مستقل و هدفمند دنبال نمی‌گردیده تا همه مردم بر محور آن رفتار کنند و درنهایت جامعه بحران‌زده افغانستان در بستر بحران‌های دیگری قرار داده شد. (غلام سخی ارزگانی، ۱۳۸۵)

ناامنی‌ها در برخی ولایات کشور، یکی از مشکلات به‌وجود آمده در روند بازسازی افغانستان تلقی می‌شود مناطقی چون قندهار، جلال‌آباد، ننگرهار، مناطق جنوب شرق افغانستان از امنیت

خوبی برخوردار نیست، بنابراین، پروسه بازسازی صورت نمی‌گیرد، هزینه‌های سنگین چون تأمین امنیت و عمران مجدد را در ردیف بودجه دولت قرار می‌دهد، تخصیص بودجه چند برابری، برای این ولایات تروریست پرور و کاهش بودجه برای ولایات امن را در پی دارد، اما مناطقی که هزاره‌ها زندگی می‌کنند در امنیت کامل قرار دارند، در حال حاضر هزارستان به‌طور یقین از امن‌ترین مناطق کشور به شمار می‌آید، مردم این سرزمین از دولت جمهوری اسلامی افغانستان، خواستار این بود که از جامعه بین‌المللی بخواهد در راستای تعهدات خویش در امر بازسازی و کارهای زیربنایی که در این مناطق قول داده بود، به تعهدات خویش عمل کنند، این مناطق را در زمینه‌های اقتصادی و رفاه اجتماعی بهره‌مند سازند.

نام سفیر	توضیحات
محمد الله حیدری سوریه - اردن	سفیر پیشین در سوریه از سال (۱۳۸۵ - ۱۳۸۳) بود. او در سال ۱۳۸۸، نخستین سفیر افغانستان در اردن تعیین گردید.
برنا کریمی - کانادا	در سال ۲۰۱۱ به عنوان سفیر افغانستان در کانادا معرفی شد؛ اما بعد از دو سال کار از این پست استعفا کرد.
محمد ناطقی - لیبیا	او از سال ۲۰۰۳ الی ۲۰۰۷ به حیث سفیر در لیبیا مقرر گردید و بعد از آن مدتی به عنوان عضو برد مشاورین وزارت خارجه کار کرد.
محمدتقی خلیلی	او در مجموع مدت ۹ سال را به وظایف همانند: سکرتر اول سفارت افغانستان در ژینو، سه سال را به حیث مستشار در سفارت افغانستان در واشنگتن و از یک سال به این طرف به حیث مستشار وزیر مختار سفارت افغانستان در سازمان ملل متحد در نیویارک مشغول بوده است.

<p>منحیث سفیر در اوکراین در زمان دولت کرزی مقرر گردیده است. محمدی به مدت ۱۳ سال است که در همین سفارت بنام‌های قنسول، مستشار و یا سفیر ایفای وظیفه می‌کرد.</p>	<p>محمد اکبر محمدی - اوکراین - کیف</p>
---	--

سفیران هزاره (۴)

دولتمردان افغانستان زمانی موفق به تحکیم پایه‌های دولت مرکزی و نیرومند می‌شوند که بتوانند عادلانه، حقوق همه گروه‌های قومی را در کلیه نهادهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جامعه در کشور تأمین کنند. دولتمردان افغانستانی و ائتلاف بین‌المللی زمانی مدال افتخار از سوی مردم و ملت افغانستان، می‌تواند دریافت کنند که مبتنی با اراده و آرمان‌های والای همه اقوام افغانستان حرکت کنند و با مقتضای زمان برای جامعه افغانستان خدمت صادقانه، پیگیر و عملی را انجام دهند. در شرایط کنونی، تحقق توازن مشارکت ملی و حقوق عادلانه اقوام کشور بر مبنای تناسب جمعیتی (نفوس) و شایستگی لازم به‌طور کامل ضروری به نظر می‌رسد که از این جهت هم پیش شرط‌های وحدت ملی، خودباوری ملی، رشد نهادهای دولتی، هویت ملی راستین مردم نهادینه شوند. وقتی که همه مردم از توزیع عادلانه ثروت، قدرت و حیثیت ملی، برخوردار شوند، همگرایی یکسان و خردمندانه در همه هسته‌های سیاسی- اجتماعی به‌طور انسانی، ملی، عقلانی و جمهوری به‌وجود می‌آیند؛ در این برهه از زمان می‌توان شاهد این بود که مردم افغانستان با تمام توانایی خویش از دولت حمایت کرده و برای آبادی افغانستان جان‌نثاری خواهد کرد. (همان)

توضیحات	نام
مشاور عالی رئیس جمهور در امور قومی	خادم حسین ناطقی
مشاور عالی رئیس جمهور	سلیمان یاری
مشاور عالی رئیس جمهور در امور دینی	آیت الله محمد هاشم صالحی
مشاور عالی ریاست جمهور در امور قومی	محمد یوسف واعظی
مشاور عالی رئیس جمهوری در امور اجتماعی	نوروز علی اعتمادی

مشاور عالی رئیس جمهور در امور دینی (۱۳۸۸ تا ۱۳۹۲)	علیجان زاهدی
مشاور عالی رئیس جمهور در امور قومی	آقا حسین هاشمی لولنجی
مشاور عالی رئیس در امور قومی	ضامن علی احمدی
مشاور عالی رئیس در امور مبارزه با حوادث	عبدالغنی کاظمی
مشاور عالی رئیس جمهور در امور قومی	جنرال سید محمدحسین
مشاور عالی رئیس جمهور در امور قومی	سیدشاه ناصر نادری

جدول وزیر مشاوران هزاره (۶)

آقای کرزی ۱۱۰ وزیر مشاور داشت که از بین آنها چند تن هزاره شناسایی و در جدول فوق درج گردید.

نکته مهم: آماری که از سوی دارالانشای شورای وزیران حکومت افغانستان منتشر شده است و چگونگی توزیع کارمندان گروه‌های قومی را در ادارات روشن می‌سازد.

نام وزارت‌ها و ادارات دولت	کل اقوام	پشتون	تاجیکان	هزاره	ازبک	ایماق	نورستانی	سادات	ترکمن	بلوچ	پشه‌ی	قریش	پاک	حزب	سایرین
آکادمی علوم	۵۵	۲۹	۲۴	۰	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
اداره احصاییه مرکزی	۵۸	۱۷	۳۸	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰
اداره اصلاحات اداری و خدمات ملکی	۱۱۳	۴۸	۵۷	۰	۱	۰	۰	۵	۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰
اداره جیوڈیزی و کارتوگرافی	۱۰۲	۲۰	۶۹	۱۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
اداره مبارزه با ارتشا و فساد	۴۷	۱۸	۲۳	۲	۰	۰	۰	۳	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰

اداري															
								۱		۲	۶	۴۴	۶	۵۹	اداره مبارزه باحوادث
										۱	۰	۱۴	۱۱	۲۶	دافغانستان بانک
							۳			۳	۲ ۸	۱۷۴	۸۶	۲۹۴	شاروالي کابل
						۱	۲	۲		۴	۷	۲۹	۳۵	۸۰	کمیسیون مستقل انتخابات
							۶				۳	۱۱۲	۴۷	۱۶۸	اداره کنترل و تفتيش
			۱			۲	۶			۳	۱۲	۱۳۳	۴۹	۲۰۶	وزارت اقتصاد
					۲		۴			۶	۱۴	۴۲	۲۴	۹۲	وزارت امور زنان
							۲			۳		۵۲	۱۲	۶۹	وزارت امور مهاجرين و عودت کنندگان
				۲	۳	۲	۱			۱۷	۱۵	۱۵۲	۱۰۱	۲۹۳	وزارت انكشاف و دهات
							۲					۵۹	۲۳	۵۸	وزارت انكشاف شهري
							۱	۱		۱	۶	۲۷	۱۴	۵۰	وزارت تجارت
						۲	۲			۱۳	۸	۱۴۴	۹۷	۲۷۱	وزارت تحصيلات عالي
							۴				۱۵	۷۵	۵۲	۱۴۶	وزارت ترانسورت
											۵	۴۹	۱۴	۶۸	وزارت حج و اوقاف
			۵			۲	۱	۱	۱	۱۳	۸	۱۱۹	۶۴	۲۱۴	وزارت امور خارجه

واکوی و تحلیل نقش هزاره ها در ساختارسیاسی حکومت حامدکرزی □ ۹۱

	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۳	۲	۱	۵	۶	۳۰	۳۱	۷۹	وزارت امور داخله
	۰	۰	۰	۲	۴	۲	۳	۰	۲	۵	۳	۴۵	۷۹	۱۴۷	وزارت سرحدات
	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۱۲	۲	۰	۱۷	۱۶	۱۴۲	۱۲۳	۳۱۲	وزارت شهدا و معلولین
	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۷	۹	۹۸	۵۲	۱۶۷	وزارت عدلیه
	۰	۰	۰	۲	۱	۱	۳	۰	۰	۸	۱۱	۲۳۵	۷۳	۳۳۴	وزارت فرهنگ و جوانان
	۰	۰	۰	۰	۵	۲	۷	۱	۰	۱۵	۱۷	۲۰۲	۱۹۲	۴۴۱	وزارت مالیه
	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۳	۹۴	۵۸	۱۵۷	وزارت مخابرات
	۰	۰	۰	۱	۰	۳	۴	۲	۰	۹	۱۲	۲۶۸	۱۱۰	۴۴۲	وزارت معارف
	۱	۰	۰	۳	۲	۱	۶	۲	۲	۳	۶	۲۰۶	۲۲۵	۵۶۷	وزارت دفاع
	۰	۹	۵	۰	۰	۱	۲	۰	۱	۲	۲	۱۷۸	۱۰۲	۳۵۲	وزارت زراعت و مالداري
	۰	۰	۰	۰	۰	۷	۰	۰	۰	۷	۳	۱۴۳	۹۲	۳۲۳	وزارت معادن
	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۲	۰	۰	۳	۲	۳۲۶	۲۶۹	۶۵۸	لوي حارنوالي
	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۴	۱۰۹	۵۳	۱۶۸	وزارت فواید عامه
	۰	۰	۱	۱	۰	۰	۱۴	۰	۰	۱	۱	۹۶	۶۲	۱۷۶	وزارت صحت عامه
	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۲	۱	۳۱	۱۰	۴۵	اداره تربیت بدني و سپورت
	۰	۰	۰	۲	۰	۰	۴	۰	۰	۶	۱۶	۳۷۶	۱۸۶	۵۹۰	وزارت انرري و آب
	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۱	۱۲	۲۶	۴۰	وزارت مبارزه با

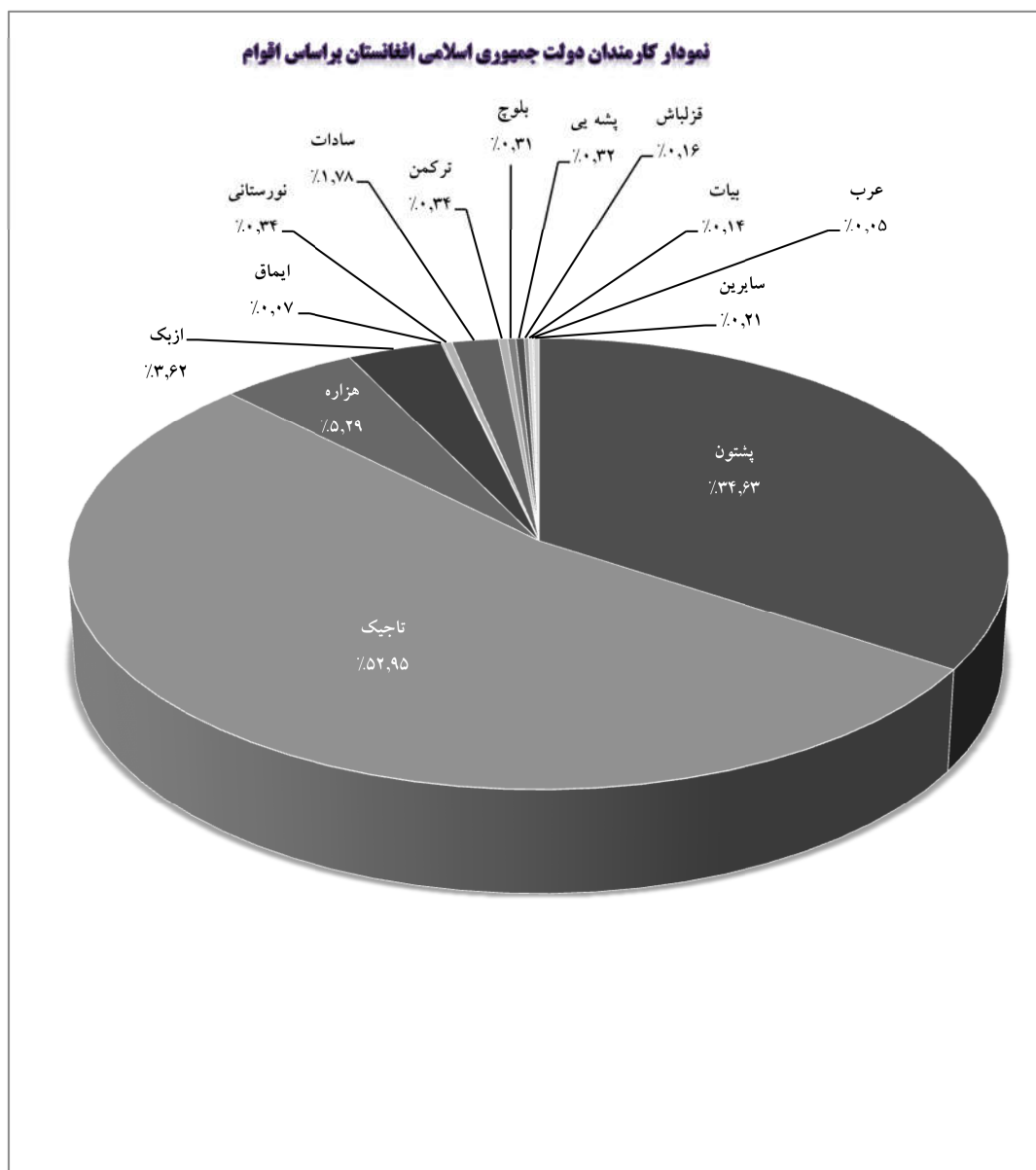
															مواد مخدر
	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۱۵	۰	۰	۱۲	۹	۷۳	۵۳	۱۶۴	جمعیت هلال احمر افغانی
	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۰	۰	۰	۳۵	۲۰	۵۸	اداره ملی حفاظت زیست
	۰	۰	۰	۱	۲	۱	۰	۰	۰	۲	۳	۵۴۴	۴۲۰	۱۰۲۲	ستره محکمه
	۰	۰	۰	۲	۳	۰	۵	۲	۰	۷	۹	۱۹۰	۱۱۷	۳۳۵	امنیت ملی
	۰	۰	۲	۱	۰	۳	۱	۰	۰	۰	۴	۱۳	۱۴	۳۵	وزارت دولت در امور پارلمانی
	۲	۲	۰	۱	۲	۲	۹	۳	۰	۷	۶	۵۳	۹۲	۲۴۰	کمیسیون مستقل حقوق بشر
	۰	۰	۰	۱	۱	۰	۱	۰	۰	۳	۲	۱۵۲	۶۸	۲۶۰	ریاست عمومی اداره امور و دارالانشای شورای وزیران

مجموع کل وزارت‌ها و ادارات مجموع کارمندان = ۹۶۰۸

سایرین	عرب	یتات	قزلباش	پشه‌پی	بلوچ	ترکمن	سادات	نورستانی	ایماق	ازبک	هزاره	تاجیک	پشتون	انجام
۲۰	۵	۱۳	۱۵	۲۱	۳۰	۳۳	۱۷۱	۲۳	۷	۳۴۸	۵۸۰	۵۸۰	۳۳۲۷	تعداد کارمندان
۰٫۲۱	۰٫۰۵	۰٫۱۴	۰٫۱۶	۰٫۲۲	۰٫۳۱	۰٫۳۴	۱٫۷۸	۰٫۲۴	۰٫۰۷	۳٫۶۲	۰٫۲۹	۵٫۹۵	۳۴٫۶۳	فیصدی برحسب کل کارمندان

کل کارمندان دولت جمهوری اسلامی افغانستان (از بست ۳ الی خارج رتبه) برحسب قومیت (۲۸)(دارالانشاء، ۲۰۰۵)

کارمندان وزارت ها و ادارات دولت برحسب قومیت (۱)(همان)

ب) نمایندگان هزاره‌ها در شورای ملی

در این بخش وکلا و نمایندگان هزاره در ولسی جرگه (مجلس شورای ملی) و مشرانو جرگه (مجلس سنا) از مناطق مختلف افغانستان نام برده می‌شود نمایندگان پارلمان افغانستان به دو دسته قابل تقسیم است:

۱. نمایندگان شورای ملی (ولسی جرگه - دوره پانزدهم)

مهم‌ترین نکته انتخابات پارلمانی این است که هرچند در این دوره، هزاره‌ها کمتر از سهم واقعی خود - نصف - را به دست آوردند، اما در مجموع شخصیت‌های مؤثری از مجاهدان هزاره به پارلمان راه یافته‌اند. (رسولی یوسفی، ۱۳۸۶)

لیست نمایندگان هزاره همراه توضیحات مسئولیت در کمیسیون‌های مختلف پارلمان آورده شده است که عبارتند از:

نام وکیل	ولایت	عضویت در کمیسیون
محمد محقق	کابل	رئیس کمیسیون تحصیلات عالی
مصطفی کاظمی	کابل	رئیس کمیسیون اقتصادی پارلمان
سید حسین عالمی بلخی	کابل	رئیس کمیسیون عدلی و قضایی ولسی جرگه
انجینر عباس نویان	کابل	
رمضان بشردوست	کابل	عضو کمیسیون معلولین، معیوبین، بازماندگان شهدا و بیوه‌ها
محمد ابراهیم قاسمی	کابل	
محمد اسماعیل صفدری	کابل	نماینده کابل در پارلمان کابل منشی کمیسیون کوچی‌ها، قبایل، امور مهاجرین و بیجا شدگان

عضو کمیسیون اقتصاد ملی، سازمان های غیر حکومتی، انکشاف دهات، زراعت و مالداري ولسی جرگه	کابل	فاطمه نظري
عضو کمیسیون سمع شکایات ولسی جرگه	کابل	محمد باقر شيخ زاده
اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری ولسی جرگه	بامیان	محمد اکبري
نماینده بامیان (ورس) در پارلمان، معاون کمیسیون امور دفاعی و تمامیت ارضی ولسی جرگه	بامیان	سید محمد جمال فکوري (بهشتي)
عضو کمیسیون عدلی و قضایی، اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری ولسی جرگه	بامیان	محمد سرور جوادي
عضو کمیسیون تفتیش مرکزی و نظارت از اجرای قانون ولسی جرگه	بامیان	صفورا ایلخاني
عضو کمیسیون مالی و بودجه ولسی جرگه	دایکندي	نصر الله صادقی زاده
عضو کمیسیون صحت، تربیت بدنی، جوانان کار و کارگر ولسی جرگه	دایکندي	محمد علی ستیغ
	دایکندي	محمد نور اکبری
عضو کمیسیون امنیت داخلی، ملی، تحکیم سرحدات و اداره محلی ولسی جرگه	دایکندي	شیرین محسنی
عضو کمیسیون مواصلات، مخابرات، انکشاف شهری، مسکن، آب و برق و شاروالی ها ولسی جرگه	وردک	عبدالرضا رضایی
منشی کمیسیون صحت، تربیت بدنی، جوانان کار و کارگر ولسی جرگه	وردک	صدیقه مبارز
عضو کمیسیون دفاعی و تمامیت ارضی ولسی جرگه	وردک	احمد حسین سنگر دوست

عضو کمیسیون امور بین المللی ولسی جرگه	غزنی	عبدالقیوم سجادی
عضو کمیسیون امور زنان، جامعه مدنی و حقوق بشر ولسی جرگه	غزنی	شاه گل رضایی
	غزنی	بی بی ظاهره احمدیار مولایی
	غزنی	راحله بی بی کبری المشاهی
معاون کمیسیون امور دفاعی و تمامیت ارضی ولسی جرگه	غزنی	علی اکبر قاسمی
معاون کمیسیون تقنینی ولسی جرگه	بلخ	محمد علی جاوید
عضو کمیسیون عدلی و قضایی، اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری ولسی جرگه	بلخ	محمد عبده
عضو کمیسیون سمع شکایات ولسی جرگه	بلخ	سید ظاهر مسرور
عضو کمیسیون تفتیش مرکزی و نظارت از اجرای قانون ولسی جرگه	هرات	احمد علی جبرئیلی
عضو کمیسیون امور بین المللی ولسی جرگه.	هرات	احمد بهزاد
عضو کمیسیون امور زنان، جامعه مدنی و حقوق بشر ولسی جرگه.	هرات	شهناز همّتی
عضو کمیسیون دفاعی و تمامیت ارضی ولسی جرگه.	غور	قربان کوهستانی
منشی کمیسیون مواصلات، مخابرات، انکشاف شهری، مسکن، آب و برق و شاروالی‌ها ولسی جرگه.	غور	رقیه نایل
عضو کمیسیون دینی، فرهنگی، معارف و تحصیلات عالی ولسی جرگه.	هلمند	نعمت الله غفاری

عضو کمیسیون دفاعی تمامیت ارضی ولسی جرگه.	سرپل	محمد حسین فهیمی
	کابل	میراحمد جوینده (اسماعیلیه)
	بغلان	سید منصور نادر (اسماعیلیه)
	بدخشان	محبت شاه کاشانی (اسماعیلیه)
عضو کمیسیون سمع شکایات ولسی جرگه	سمنگان	سلطانعلی سلطانی
عضو کمیسیون مواصلات، مخابرات، انکشاف شهری، مسکن، آب و برق و شاروالی ها ولسی جرگه.	قندهار	فریبا احمدی کاکر
معاون کمیسیون منابع طبیعی و محیط زیست ولسی جرگه.	قندهار	شکیبا هاشمی
عضو کمیسیون صحت، تربیت بدنی، جوانان کار و کارگر ولسی جرگه	لوگر	شکیلا هاشمی

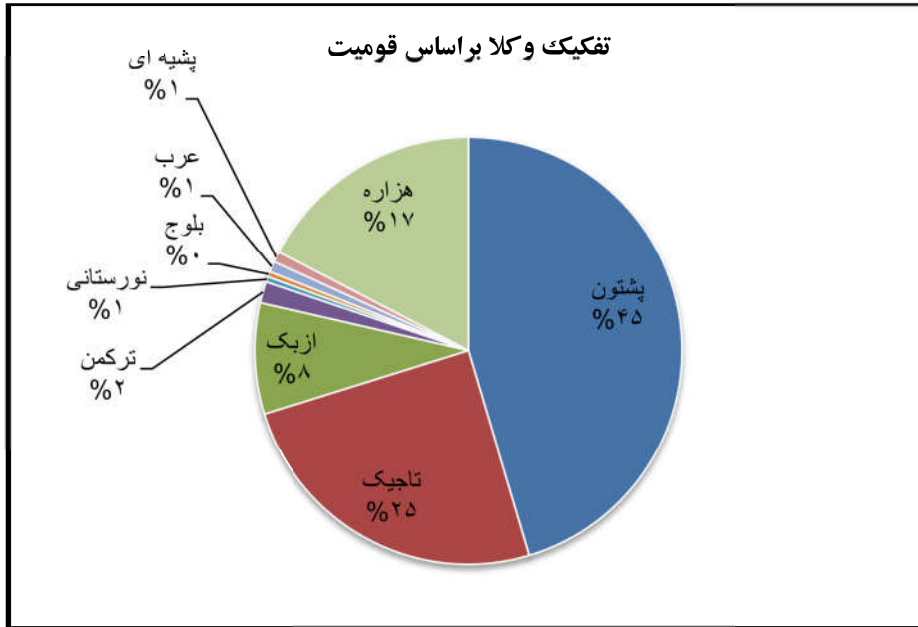
(مصاحبه با دوتن از وکلای محترم - محمدسرور جوادی و نصرالله صادقی زاده - وب سایت

پارلمان)

وکلاهی هزاره در دوره پانزدهم (۷)

هزارهها از نظر جمعیت از جایگاه مناسبی در برخی از شهرها برخوردارند، ولی از این فرصت پیش آمده نتوانست به نفع خودشان استفاده کنند، در این مسئله بسیار ضعیف عمل کردند، در انتخابات سال ۱۳۸۴ فقط در شهر کابل بالای ۵۲۰۰۰ نفر به استاد محقق رأی دادند، درحالی که با این آرا می توانستند، حداقل ۵ کرسی دیگر را در شهر کابل به نمایندگان هزاره اختصاص دهند. از مجموع ۳۳ کرسی مردم کابل که ۹ کرسی آن به نمایندگان هزاره تعلق گرفت. مجموع کرسی های پارلمان افغانستان ۲۴۹ کرسی است که آمار فوق در انتخابات دوره

چهاردهم ۱۳۸۴/۶/۲۷ حدود ۴۳ نفر آن‌ها را هزاره‌ها تشکیل می‌دهند.

ترکیب جمعیت وکلا در پارلمان افغانستان براساس قومیت (۷)

۲. نمایندگان شورای ملی (ولسی جرگه - دوره شانزدهم)

پس از روی کار آمدن حکومت کرسی، دو بار انتخابات شورای ملی برگزار شد، پس از پایان انتخابات دوره پانزدهم و انتخابات دوره شانزدهم شورای ملی برگزار گردید. براساس اعلام کمیسیون مستقل انتخابات، نتایج نهایی اعلام شد که این نتایج پس از بررسی کمیسیون مستقل انتخابات رسماً اعلام گردید. در این دوره انتخابات شورای ملی، برای به دست آوردن ۲۴۹ کرسی پارلمان، بیش از ۲۵۰۰ تن از نامزدان نمایندگی در شورای ملی، در سراسر افغانستان باهم به رقابت پرداختند.

نمایندگان هزاره‌ها را از میان دیگر اقوام می‌توان شناسایی کرد که در مجموع ۵۶ تن از آن‌ها هزاره هستند که در این صورت ترکیب نمایندگان هزاره نسبت به مجموع نمایندگان، فراتر از دوره

پانزدهم شورای ملی را نشان می‌دهد. هزاره‌ها در برخی مناطق بهتر از دوره گذشته ظاهر شدند، هرچند در برخی ولایت‌ها در حد انتظار نبوده ولی به‌طورکلی می‌توان این دوره را از دوره گذشته بهتر تلقی کرد. در اینجا لیستی از وکلای هزاره، حوزه انتخابیه، عضویت در کمیسیون‌ها و تعلقات و وابستگی سیاسی شان به تفکیک اشاره می‌گردد.

۱. محمد محقق، کابل، رئیس حزب وحدت اسلامی مردم افغانستان

۲. سید حسین عالمی، کابل

۳. قربان‌علی عرفانی، کابل، عدلی و قضایی، اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری، رئیس

حزب وحدت اسلامی ملت افغانستان

۴. فاطمه نظری، کابل، مصنویت، حقوق و امتیازات اعضای ولسی جرگه رئیس حزب

نیاز ملی

۵. دکتر جعفر مهدوی، کابل، رئیس حزب ملت افغانستان

۶. سید علی کاظمی، کابل، امور بین‌المللی رئیس حزب اقتدار ملی افغانستان

۷. ربابه پروانی درویش، کابل، مستقل

۸. رمضان بشردوست، کابل، امور معلولین، معیوبین بازماندگان شهدا و بیوه‌ها

مستقل

۹. محمدابراهیم قاسمی، کابل، مستقل

۱۰. حاج هاشم مهدوی، کابل، امور عدلی و قضایی، اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری

مستقل

۱۱. رمضان جمعه زاده، کابل، عضو کمیسیون اقتصادی ملی عضو حزب پیوند ملی

افغانستان

۱۱. سید حسین انوری، کابل، رئیس حزب حرکت اسلامی افغانستان

۱۲. کبری مصطفوی، کابل، معلولین، معیوبین، بازماندگان شهدا و بیوه‌ها مستقل

۱۳. فرخنده زهرا نادری (اسماعیلیه)، کابل، امور زنان، جامعه مدنی و حقوق بشر

حزب پیوند ملی افغانستان

۱۴. نصرالله صادقی زاده ، دایکندی، مالی، بودجه، محاسبات عمومی و امور بانک‌ها، حزب اقتدار ملی افغانستان
۱۵. اسدالله سعادت، دایکندی، تفتیش مرکزی و نظارت بر اجرای قانون، حزب وحدت اسلامی افغانستان
۱۶. شیرین محسنی، دایکندی، امور زنان، جامعه مدنی و حقوق بشر، حزب وحدت اسلامی افغانستان
۱۷. سید داود شاه ناصری، دایکندی، کمیسیون عرایض و سمع شکایات مستقل
۱۸. محمد اکبری، بامیان ، عضو معلولین، معیوبین، بازماندگان شهدا و بیوه ها، رئیس حزب حراست اسلامی افغانستان
۱۹. دگروال عبدالرحمان شهیدانی، بامیان، منابع طبیعی و محیط زیست مستقل
۲۰. سید جمال فکوری بهشتی، بامیان، عضو کمیسیون امور بین المللی حزب اقتدار ملی افغانستان
۲۱. صفوره ایلخانی - بامیان، بامیان، عضو کمیسیون حقوق بشر، جامعه مدنی و امور زنان مستقل
۲۲. محمد حسین فهیمی، سرپل، تفتیش و نظارت بر اجرای قانون، مستقل
۲۳. سید محمد حسن شریفی بلخابی، سرپل، عدلی و قضایی، اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری، مستقل
۲۴. دکتر سید عبدالقیوم سجادی، غزنی، امور بین المللی، حرکت اسلامی
۲۵. محمد عارف رحمانی، غزنی، تفتیش مرکزی و نظارت بر اجرای قانون، حرکت اسلامی
۲۶. چمن شاه اعتمادی، غزنی، مبارزه با مواد مخدر، مسکرات و فساد اخلاقی، مستقل
۲۷. محمد عارف شاه جهان، غزنی، معلولین، معیوبین، بازماندگان شهدا و بیوه ها حرکت اسلامی
۲۸. خداد عرفانی، غزنی مبارزه باموادمخدر، مسکرات وفساد اخلاقی حزب و حدت

اسلامی افغانستان

۲۹. علی اکبر قاسمی، غزنی، امور دفاعی و تمامیت ارضی
۳۰. محمد علی علی زاده، غزنی، تفتیش مرکزی و نظارت بر اجرای قانون، عضو حزب و وحدت اسلامی افغانستان
۳۱. نفیسه عظیمی، غزنی، عدلی و قضایی، اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری حزب و وحدت اسلامی افغانستان
۳۲. محمد علی اخلاقی، غزنی، امور دینی، فرهنگی، معارف و تحصیلات عالی.
۳۳. شاه گل رضایی، غزنی
۳۴. هما سلطانی، غزنی
۳۵. رقیه نائل، غور، مالی، بودجه، محاسبات عمومی و امور بانکها
۳۶. حاجی قربان کوهستانی، غور، منابع طبیعی و محیط زیست
۳۷. سید نادر شاه بحر، غور، معلولین، معیوبین، بازماندگان شهدا و بیوه ها
۳۸. نعمت الله غفاری - هلمند، نایب دوم پارلمان
۳۹. فریبا احمدی کاکر، قندهار، مواصلات، مخابرات، امورانکشاف شهری، تهیه مسکن، تهیه آب و برق و امور شاروالی ها
۴۰. شکیبا هاشمی، قندهار، امور داخلی (امنیت داخلی، تحکیم سرحدات، امنیت ملی، اداره محلی)
۴۱. شکیلا هاشمی، لوگر
۴۲. محمدرضا خوشک وطن دوست، هرات، اقتصاد ملی
۴۳. احمد بهزاد، هرات، امور تقنینی
۴۴. ناهید احمدی فرید، هرات، امور بین المللی
۴۵. شهنواز همتی، هرات، عضو کمیسیون مواصلات و مخابرات، امور شهرسازی، انرژی و آب و امور شاروالی ها را به عهده داشت.
۴۶. محمد عبده، بلخ، امور عدلی، قضایی، اصلاحات اداری و مبارزه با فساد اداری
۴۷. عباس ابراهیم زاده، بلخ، اقتصاد ملی، سازمان های غیر حکومتی، انکشاف دهات،

زراعت و مالداري

۴۸. احمدشاه رمضان، بلخ، اقتصاد ملی
۴۹. غلام‌حسین ناصری، وردک، امور تقنینی
۵۰. صدیقه مبارز، وردک، تقشیر مرکزی ونظارت بر اجرای قانون
۵۱. حمیده اکبری، وردک، مالی، بودجه، محاسبات عمومی و امور بانک‌ها
۵۲. سید داود نادری (اسماعیلیه)، قندوز، منابع طبیعی و محیط زیست
۵۳. سید منصور نادری (اسماعیلیه)، بغلان، امور تقنینی رئیس حزب پیوند ملی
۵۴. ریحانه آزاد، ارزگان مصئونیت، حقوق و امتیازات وکلاء
(وب سایت، کمیسیون مستقل انتخابات)

نمایندگان هزاره‌ها در دوره شانزدهم (۸)

هزاره‌های کابل و غزنی در این دوره از انتخابات شورای ملی، خوش درخشیدند و در شهر کابل ۱۳ تن نماینده و در غزنی ۱۱ نماینده به پارلمان راه پیدا کردند، موفقیت هزاره‌ها در غزنی ناشی از وحدت و هماهنگی موجود بین نیروهای هزاره‌ها و عدم حضور دیگر اقوام در انتخابات بود. در ولایت سمنگان دو تن از هزاره‌ها به شورای ملی راه پیدا کردند، در ولایت ارزگان فقط «ریحانه آزاد» هزاره است و در بغلان و تخار نمایندگان از برادران هزاره‌های حنفی در پارلمان راه پیدا کردند. در ولایت بغلان سید منصور نادری، در ولایت بدخشان سید داود نادری، در ولایت قندوز از هزاره‌های اسماعیلیه هم‌چنین تعدادی از برادران هزاره‌های حنفی در ولایات بغلان، تخار، بادغیس و سمنگان نیز در پارلمان راه پیدا کردند.

۳. نمایندگان در مشرانو جرگه (مجلس سنا)

اعضای مشرانو جرگه شورای ملی افغانستان، ۱۰۲ تن می‌باشند؛ یک‌سوم آن از طریق انتخابات شوراهای ولایتی، یک‌سوم دیگر آن به‌طور موقت از سوی شوراهای ولسوالی و یک‌سوم آن از سوی رئیس دولت جمهوری اسلامی افغانستان منصوب می‌گردد.

در شورای ولایتی مبنای سهمیه شوراها، تقسیمات اداری، میزان جمعیت براساس دریافت کارت رأی‌دهی در انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۳ بود. نه شمارش نفوس و آماري دقیق جمعیتی، با این دو معیار، هزاره‌ها از موقعیت شایسته‌ای برخوردار نشدند؛ زیرا افزون بر این که تقسیمات اداری گذشته نسبت به آن‌ها ناعادلانه بود در شرایط کنونی نیز تغییر چندانی نکرده، سرشماری جمعیت افغانستان و هزاره‌ها نیز به درستی انجام نشده است. همچنین تعداد فراوان جمعیت این گروه قومی که در مهاجرت به سر می‌برند محاسبه نشدند. (یوسفی: ۱۳۸۵)

در انتخابات شوراهای ولایتی که دارای ۴۲۰ نماینده در سراسر شهرهای افغانستان است، در کابل و برخی از شهرهای مهم دیگر، مانند غزنی، میدان، بامیان، دایکندي، هرات، سمنگان و مزارشريف میزان قابل توجه و در اکثر موارد بالاتر از نصف آراء به هزاره‌ها اختصاص یافته است. انتخابات افغانستان، مانند تحولات دیگر، فرصت‌ها و چالش‌های متعددی را فراروي مردم مسلمان این کشور قرار داده است. در رابطه با علل عدم موفقیت شایسته هزاره‌ها در انتخابات اخیر افغانستان، عوامل متعددی دخالت دارد: یکی از این عوامل ناهماهنگی، پراکندگی و عدم انسجام سیاسی هزاره‌ها به شمار می‌آید که معلول عوامل متعددی درگذشته سیاسی و اجتماعی آن‌هاست.

عامل دیگر: غفلت آن‌ها از شرایط به وجود آمده و عدم برنامه‌ریزی درست در استفاده بهینه از فرصت‌های به دست آمده است. این امر نیز به دلیل برخی زمینه‌های اداری و تاریخی است. هرچند تجربه انتخابات به شیوه کنونی نیز امر جدیدی برای مردم افغانستان، به ویژه هزاره‌ها به شمار می‌آید اما ضرورت دارد که هزاره‌ها برای آینده خویش تأملات و برنامه‌ریزی‌های بهینه‌ای را ترسیم کنند و از غفلت‌های پیش آمده دوری کنند، انتخابات یادشده فرصت‌هایی را نیز برای مردم افغانستان و هزاره‌های این کشور فراهم آورده و می‌آورد، ولی تهدیدهای فرهنگی، اجتماعی و سیاسی در لایه پنهان و آشکار این سرزمین وجود دارد در این زمینه نیز لازم است تأملات شایسته‌ای صورت گیرد. یکی از نکات مهم دیگر انتخابات دوره شانزدهم افغانستان، ساختار شکنی سیاسی و قومی بود که در سطوح مختلف قومی، مذهبی و سیاسی صورت گرفت. نکته قابل توجه این که گاه افراد، فراتر از قوم، مذهب و گرایش سیاسی مسلط حرکت کرده و به

موفقیت‌هایی نیز دست یافتند. یکی از فرصت‌های مهم برای نیروهای فرهنگی کیفی و جوان هزاره به‌شمار می‌آید.

اندیشه فراتر از تنگنای بسته و پوسیده گروه‌های سیاسی و قومی و حتی مذهبی، می‌تواند فرصت مناسبی برای فعالیت‌های فرهنگی حساب‌شده بعدی هزاره‌ها باشد، با پذیرش این نکته که همین بافت‌های کهنه و بسته سیاسی و حزبی موجود، نتوانست تدبیر درستی برای موفقیت کلی هزاره‌ها داشته باشد، اما در مجموع می‌توان به آینده امیدوار بود. (همان)

نام	سناتور انتخابی / انتصابی	ولایت	تاریخ
احمدشاه رمضان	انتصابی	بلخ	۱۳۸۴
قربانعلی عرفانی	انتصابی	بامیان	۱۳۸۴
انجنیر نفسیه عظیمی	انتخابی	غزنی	۱۳۸۴
دکتر عبدالاحد زاهدی	انتخابی	غزنی	۱۳۸۴
سید داود شاه ناصری	انتخابی	دایکندی	۱۱۳۸۴
کبری مصطفوی	انتخابی	میدان وردک	۱۳۸۴
حاجی راز محمد	انتخابی	سمنگان	۱۳۸۴
خادم حسین خدایار	انتخابی	پروان	۱۳۸۴
سهیلا شریفی	انتخابی	کابل	۱۳۸۴
محمد زمان محبی (بهلول)	انتخابی	بامیان	۱۳۸۴
محمد باقر شریفی	انتخابی	دایکندی	۱۳۸۴
نجیبه حسینی	انتصابی	دایکندی	۱۳۸۴
هدایت الله رهایی	انتخابی	بامیان	۱۳۸۴
سلیمان یاری*	انتخابی	میدان وردک	۱۳۸۴

او وکیل شورای ملی در دوره سیزدهم بوده است. در حکومت اسلامی مجاهدین به حیث وزیر مواد غذایی و صنایع خفیفه مقرر گردید و در دوران جهاد و مقاومت رتبه دگر جنرال را اخذ کرد.

سناتوران دوره پانزدهم شورای ملی (۹)

در دوره شانزدهم، افرادی زیردر مجلس سنا به عنوان سناتور به صورت انتخابی و انتصابی معرفی شدند:

۱. آیت الله میرحسین صادقی پروانی، عضو کمیسیون امور دینی، فرهنگی، معارف و تحصیلات و تحقیقات علمی - پروان - انتصابی
۲. انجنیر احسان الله بیات، کمیسیون امور بین المللی - کابل - انتصابی
۳. زهرا شریفی، معاون کمیسیون امور زنان و جامعه مدنی، میدان وردک - انتخابی
۴. سید محمد سعیدی، منشی کمیسیون اقتصاد ملی، مالی و بودیجه و محاسبات عمومی، انکشاف دهات، زراعت و مالداري، انجوهایی داخلی و خارجی، تفتیش عمومی، مبارزه علیه مواد مخدر و مسکرات. میدان وردک - انتخابی
۵. سهیلا شریفی، عضو امور معلولین، بازماندگان شهدا و مهاجرین، انتصابی
۶. سید محمد سادات ناصری، رئیس کمیسیون امور معلولین، بازماندگان شهدا و مهاجرین دایکندی - انتخابی
۷. علی اکبر جمشیدی، منشی کمیسیون امنیت داخلی، امور دفاعی و ارگان های محلی دایکندی - انتخابی
۷. صدیقه بلخی، عضو کمیسیون امور زنان و جامعه مدنی، انتصابی
۸. نجیبه حسینی، امور تقنینی، عدلی و قضایی (نظارت حقوقی، حقوق بشر و مبارزه با فساد اداری) دایکندی - انتصابی
۹. سید آقا حسین هاشمی، عضو کمیسیون امور معلولین بازماندگان، شهدا و مهاجرین، سمنگان دره صفوف
۱۰. خالقداد بلاغی، رفاه عامه و منابع طبیعی و محیط زیست، صحت، کار و کارگر، اصلاحات اداری، بیوه ها، تربیت بدنی و سره میاشت. وظیفه در کمیسیون: منشی، کابل - انتخابی
۱۱. محمد امین احمدی، عضو کمیسیون شورای ولایتی، ولسوالی ها، مصونیت و امتیازات اعضای جرگه، قریه گرماب جرگی، ولسوالی ناهور ولایت غزنی

۱۲. سید اسدالله جعفری، منشی کمیسیون مواصلات و مخابرات (انکشاف شهری، هوانوردی، فواید عامه، تهیه مسکن، تهیه آب و برق و شاروالی کابل)، بامیان - انتخابی
۱۳. هدایت‌الله رهایی، عضو کمیسیون سمع شکایات، بامیان - انتخابی
۱۴. سلیمان یاری، عضو کمیسیون اموردینی، فرهنگی، معارف تحصیلات عالی و تحقیقات علمی، میدان وردک - انتخابی
۱۵. محمدعوض یاری، عضو کمیسیون اموردینی، فرهنگی، معارف، تحصیلات عالی و تحقیقات علمی، کابل - انتصابی
۱۶. محمدرحیم حسن یار، منشی کمیسیون مواصلات و مخابرات، انکشاف شهری، تهیه مسکن، ترانسپورت، هوانوردی، فواید عامه، انرژی و آب و شاروالی کابل، غزنی - انتخابی
۱۷. حاجی غلام عباس اخلاقی، عضو کمیسیون امور اقوام، قبایل، سرحدات، کوچی‌ها، مهاجرین و بیجاشدگان داخلی، بلخ - انتخابی
۱۸. فاطمه اکبری، عضو کمیسیون امور دفاعی و امنیت داخلی (ارگان‌های محلی، مبارزه با مواد مخدر و مسکرات)، دایکندی - انتخابی

سناتوران دوره شانزدهم شورای ملی (۱۰)

نتیجه‌گیری

در دوره پسا طالبان، در کنفرانس بن بر اساس جمعیت و نفوس گروه‌های قومی در افغانستان، توافق صورت گرفت که پس از این اقوام براساس میزان جمعیت‌شان در قدرت و ساختار سیاسی کشور مشارکت کنند. اما وقتی که قدرت تقسیم شد بیشتر پست‌های کلیدی و سفارت‌خانه میان دو گروه قومی پشتون و تاجیک تقسیم شد. از این رو، میزان مشارکت هزاره‌ها در ساختار سیاسی به مرحله رضایت نرسیدند و هرچند چندین وزارت، ریاست و ولسوال از سوی این گروه قومی منصوب گردید. ولی هرگز به انتظارات هزاره‌ها پاسخگو نبودند. صرفاً در بخش اداری برخی از این قوم گماشته شدند و در وزارت‌های چون امور خارجه و دفاع و امنیت ملی و در سطح نمایندگی بین‌المللی از هزاره‌ها استفاده نشد. از این‌روی، دوره حامد کرزی با دیگر حاکمان پیشین تفاوتی معنادار نداشت. بلکه باتوجه به فضای باز سیاسی کشور، نسبت به قوم هزاره فرصت‌سوزی کرد. ساختار سیاسی کرزی مانع ورود افرادی شایسته به رده بالایی حاکمیت و شریک ساختند آنها در تصمیم‌سازی‌های کلان کشور شد.

کتابنامه

آمار رسمی منتشر شده از سوي رياست عمومي اداره امور و دارالانشاي شوراي وزيران، اداره نظارت و ارزيابي، در سال ۲۰۰۵/۰۲/۰۴ م.

حيات الله يوسفی، افغانستان و انتخابات پارلماني شيعيان، <http://www.howzah.net>

سایت کمیسیون مستقل انتخابات افغانستان؛ <http://www.iec.org.af/pdf/>

غلام سخي ارزگاني، «صلاحيت نخبگان مردم کشور و به ویژه هزاره‌ها در ادارات دولتي»، ۲۴ جدي

۱۳۸۵، <http://www.qoftaman.com>

محمد عوض نبي زاده، «نقش و مقام مردم هزاره در دولت و جامعه طي دو و نيم قرن

اخير»، <http://www.junbesh.net>

مصاحبه با وکیل مردم دايکندي، جناب آقاي نصرالله صادقي زاده نيلي، ۱۳۸۶/۱۰/۱۵.

مصاحبه با وکیل (پيشين) مردم باميان، جناب آقاي محمد سرور جوادى، بهار ۱۳۸۶.

نظري نصرالله، «فرصت‌ها و تهديد‌های فرهنگي شيعيان افغانستان»، <http://www.shiaonline.net>.

وب سایت پارلمان، <http://www.parliament.af>.

وب سایت شورای ملی <http://www.afghan national assembly.af>.